

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500 —; pentru particulari Lei 400 —; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300 —. În străinătate Lei 800 —. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6 —

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Stimularea și îndrumarea exportului. — Inițierea facultăților agronomice. — Înlăturarea operațiunilor de devize. — Situația. — Impozite. Legea timbrilor. — *Cronică:* Neerolog. Emisiunea a IX-a a băncii „Albina” Sibiu. Banca de Credit Român. Un canal navigabil București—Dunăre. Un faliment uriaș. Comisiunea Specială Economică desființată. Consiliul superior al administrației întreprinderilor publice. Reorganizarea administrației Căilor ferate de stat. Schimbarea bancnotelor rupte. — Dividendele ce plătesc băncile pe anul 1928. — Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României. — Cursul Valurilor la București.

Stimularea și îndrumarea exportului.

În urma războiului mondial, care a desorganizat orice proces economic, se naște o politică economică dictată mai mult de necesitate, o politică de compensații. Aici nu mai poate fi vorba ca în trecut de o politică protecționistă sau de o politică economică liberală. Pentru a vindeca toate rănilor cauzate de războiu fiecare se vede silit, ca ori cărei prisosințe să-i dea o întrebuintare dictată mai mult de interesele economice decât politice.

Proporțiunile neobișnuite ale războiului mondial, au avut ca efect grav o depreciere a schimbului atât de intensă încât poate fi considerată fără precedent în istoria monetară a oricărei națiuni.

Principalele cauze, cari influențează stabilitatea monetară a unei țări sunt: o situație politică liniștită, quantumul datoriei interne și externe, siguranța proprietății, cinstea comerciantului și în fine cea mai importantă, situația balanței comerciale.

O balanță comercială activă reprezintă o situație economică prosperă, adecă

exportul depășește importul, deci acel stat este mai mult creditor. În atare situație va crește stocul de devize de pe piață, iar pe baza lui se vor putea face noi emisiuni pentru cerințele interne fără ca moneda să sufere depreciere.

O balanță comercială activă nu se va putea obține, decât printr'o stimulare a exportului fără ca populația țării să sufere.

Astfel deschiderea dintr'odată a granițelor pentru produsele agriculturii, are ca efect urcarea prețurilor în interior rezultată din jocul diferențelor valutare, a diferitelor piețe.

Principala cauză, care rezidă la stimularea exportului este desființarea măsurilor restrictive în materie de export așa fel, ca o trecere dela un regim quasi prohibitiv la export, la un regim de completă libertate să se facă fără pagube pentru economia națională.

Pentru organizarea exportului toate eforturile ni se îndreaptă spre agricultură. Astfel pentru mărirea producției agricole se va înființa Creditul Agricol, cu scop de a acorda credite ieftine și pe termene lungi.

Stimularea agriculturii se va putea obține printr'o ridicare treptată a prețului produselor agricole. Cu siguranță că o ridicare printr'un regim de mare libertate a exportului, a prețului acestor produse, cari se găsesc azi comprimate prin barierea unei prohibițiuni absolute, ar avea repercusiuni asupra pieții interioare, unde ar produce o stânjenire, dar pentru intensificarea producției, deci stimularea exportului trebuie făcut și acest sacrificiu, având ca urmări ridicarea țării din punct de vedere economic și financiar.

Tot pentru organizarea și îndrumarea exportului se proiectează înființarea unei

Centrale a Cooperativelor de Import-Export, care are de scop aprovizionarea cooperativelor din țară cu articolele necesare, precum și desfacerea produselor îndeosebi cele agricole.

Această centrală a Cooperativelor de Import-Export, este un fel de societate cooperativă pe acțiuni și e formată din asociația cooperativelor locale și a federațiilor interesate.

Principalul obiect al acestui institut este deci organizarea vânzării în consum a produselor țărănești pe baza principiului standardizării produselor și se sperează ca frumoasa inițiativă a dlui ministru Răducanu să fie dusă la îndeplinire.

Condiția principală pentru înlesnirea exportului este pe lângă un transport ușor, sigur și ieftin și perceperea unei taxe de export așa fel ca produsul ajuns la destinație să nu fie vândut în pagubă. Aceste sunt cele două cauze, cari au făcut să stagneze întreg exportul românesc. Din lipsa de vagoane pentru transport și din cauza taxelor prea urcate la vamă cetim zilnic în ziare, că sute de mii de vagoane de lemne putrezesc în munții pleșuvi ai Ardealului și Moldovei despădurii de societăți străine. Dar pe lângă pierderea producției ce putrezește și a taxelor urcate, pierdem și debușeele cari le ocupă alte țări.

Această politică a taxelor vamale și de transport exagerate, a avut ca efect situația deplorabilă în care ne sbatem de zece ani.

Micșorarea exportului are ca efect creșterea importului, care încă n'a ajuns limita normală. Principalele noastre articole de export sunt petrolul, cerealele, animalele și lemnele. Exportul cerealelor e în continuă descreștere și e compensat intrucâtva de petrol. De unde în 1913 exportam peste 145 mii de vagoane cereale, după războiu în primii 7 ani n'am exportat decât 25.432 vagoane, abia $\frac{1}{4}$ parte și aceasta din cauză că producția la hectar a scăzut în urma exproprierii, iar surplusul de cereale din vechiul Regat trece și acopere lipsurile din provinciile alipite. În schimb petrol am exportat în 1924 numai de 87 milioane Lei aur, iar în 1928 de peste 460 milioane Lei aur.

Pentru înlesnirea și îndrumarea exportului e de o netăgăduită valoare înființarea unui Institut de Export, care să

se ocupe cu adunarea materialului statistic și cu publicarea datelor referitoare la comerțul internațional. Importanța unui atare institut e de o netăgăduită valoare acum în preajma modificării tarifelor vamale și a încheierii convențiilor comerciale.

În urma anilor agricoli slabi, debușeele cerealelor începem să-l pierdem și aceasta mai ales din cauza concurenței aprige a celor două Americi. Piața petrolului deasemenea a început să fie acaparată numai de americani pentru cari supraproducția de petrol e o chestie la ordinea zilei. Cu principala piață a animalelor, care e Austria, am început să ne câștigăm drepturi de reciprocitate, iar pentru comerțul lemnului începem să ne apropiem de vecina Ceho-Slovacia care duce o propagandă intensă pentru intensificarea comerțului de lemne care-i aduc anual venit de sute de milioane.

Prin intensificarea exportului se va pune temelie cea mai solidă pentru dezvoltarea și prosperitatea acestei țări. Ea este condiția sine qua non a consolidării ei economice și valutare.

Înființarea facultăților agronomice

Ministerul domeniilor va prezenta parlamentului, precum anunță ziarele din capitală, încă înainte de 15 Maiu a. e., un proiect de lege pentru înființarea de facultăți agronomice în București, Cluj și Iași.

Se vor transforma în facultăți agronomice: Școala superioară de agricultură dela Herăstrău, Academia de agricultură din Cluj și secția agricolă a facultății de științe din Iași.

Aceste facultăți vor conferi studenților diplome de inginer agronom, certificatul de specializare și diploma de doctor în științe agronomice.

Catedrele actuale se mențin, înființându-se altele noi și anume: pentru cultura și ameliorarea plantelor agricole; pentru agrogeologie; economie rurală; mașini agricole și pentru conferința de zootehnia animalelor mici și lăptărie.

Profesorii pentru catedrele nou înființate trebuie să posedă și diploma unei școli superioare de agricultură.

Învățământul predat în facultățile agronomice, cuprinde două părți: învățământul agronomic general cu o durată de 4 ani, după care se acordă o diplomă de inginer agronom și învățământul de specialitate cu o durată de un an, cu scop de a

se acorda inginerilor agronomi posibilitatea de specializare în fitotehnie, zootehnie, economie rurală și chimie agricolă.

Inginerii agronomi specializați cari vor să devină profesori, vor urma și o pregătire pedagogică la universitate de aplicațiuni la o școală de agricultură.

Fiecare facultate va fi înzestrată cu o fermă experimentală și una de exploatare, cu o vie, o grădină de legume și o grădină botanică. În această privință, pentru București se propun fermele Băneasa, Domnița, via Pietroasa și pepiniera Istrița; Iași vor avea ferma Ezășeni, pepiniera Copou, punctul zootehnic Copou și via Costiugeni.

Deniturile acestor ferme se vor întrebuița pentru îmbunătățirile facultăților respective.

Pentru fiecare facultate agronomică, ministerul de agricultură va înscrie anual în bugetul său o subvenție de cel puțin 10 milioane Lei.

Studentii actuali ai școalelor din București și Cluj trec în anii corespunzători ai facultăților agronomice. Diplomele acordate de școala superioară dela Herăstrău cu începere dela 1918 și de Academia din Cluj cu începere dela 1921, sunt recunoscute echivalente diplomei de ingineri agronomi, acordată de facultățile agronomice.

Titlurile și diplomele străine vor fi echivalente numai de facultățile agronomice.

Toate terenurile și stațiunile aflate azi în folosința școlii superioare dela Herăstrău, Academiei de agricultură din Cluj și secției agricole de pe lângă facultatea de științe a Universității din Iași, trec în deplină proprietate a facultăților agronomice și nu se vor putea înstrăina sub nici un motiv.

Legea va intra în vigoare imediat ce va fi promulgată, iar un regulament va desvolta prevederile acestei legi și va fixa modul de funcționarea internă a universităților.

Inlesnirea operațiunilor de devize

— Operațiunile scutite de autorizarea oficiului de control al devizelor. —

Oficiul central de control al devizelor a dat dispozițiuni în sensul unei ușurări a condițiunilor de efectuare a operațiunilor de devize, admitând ca următoarele operațiuni să se poată face fără prealabila autorizare a oficiului:

1. Imprumuturile în devize contractate în străinătate sau creditele de devize, ce se vor solicita de către bănci, comercianți, industriași și particulari, când aceste credite sau împrumuturi nu vor depăși suma de 100.000, — iar durata lor nu va fi mai mare de 3 ani. Toate împrumu-

turile depășind suma și scadența de mai sus, trebuiesc în prealabil autorizate de oficiul de control al devizelor.

2. Cumpărările, în scopuri necomerciale, adecă pentru călătorii sau cheltueli de întreținere în străinătate, precum și pentru studii, cazuri de boală, se vor putea efectua până la concurența sumei de 70.000 Lei lunar, pentru unul și același beneficiar, cumpărările superioare urmând să fie în prealabil autorizate.

3. Ca urmare a comunicatului ministerului de finanțe, prin care se desființează cele 2 categorii de Lei figurând în conturile externe, urmează ca aceste conturi să poarte denumirea de „Lei“, suprimându-se adaosul „liberi“ pentru a se înlătura orice interpretare care ar da naștere părerii că ar mai exista și o a doua categorie.

În listele zilnice de operațiuni de devize se vor nota și operațiunile de mai sus, adecă împrumuturile acordate și vânzările către particulari inferioare sumei de Lei 70.000.

Situația.

Săptămâna trecută au reînceput frecăturile politice. Ziarele, cu deosebire cele opoziționiste sunt pline de denunțuri și intrigi. Propaganda această pe timpul de eriză acută, ce trăim în prezent cauzează perturbări destul de mari și înveninează mult spiritele.

Nu-i mirare că în astfel de împrejurări Partidul Național Țărănesc caută să-și strângă cât mai compact rândurile. Organizarea cetelor de „Voinici“ s'a discutat mult prin presă, și există ziare, cari de loc nu pot pricepe rostul acestor organizații și insistă mereu pentru lămuriri.

Dar uremurile acestea tulburi mai fac terenul prielnic și pentru alte soiuri de propagandă. Am auzit că unii intelectuali din jurul Brașovului ar fi căpătat chemări-circulare subscrise și de ofițeri superiori, pentru a se aduna în jurul fasciei române. Propaganda o fac în scopul curățirii vieții publice de tâlhari. Ei cer pedepse aspre contra acelor, cari își bat joc de onoarea publică. Chiar pedeapsa cu moartea. Dămnii aceștia și-au ales cel mai ușor mijloc de propagandă ce se poate întrebuița actualmente. Publicul este adânc revoltat contra a o mulțime de politicieni și înalți funcționari ai statului, cari fără nici un scrupul și-au bătut joc, sau au patronat jefuirea bunurilor publice. Și revolta publicului este cu atât mai mare, cu cât zilnic constatându-se noi și noi fraude, șefii superiori ai fraudatorilor — cari ar trebui să organizeze și să dispună de controlul serviciilor — nici că se sinchisesc de

aceste descoperiri, iar dnii Ministrii în virtutea paragrafilor statutului funcționarilor publice nu cutează să se lege de dânșii.

*

Pe teren economie nimica nou. Neorientarea durează mai departe. Se depun stăruinți enorme pentru ca toate ogoarele să se însămânțeze. Organizarea acestei ofensive așa după cum a fost arătată de ziare nu se prea prezintă sistematică. Am avut însă noroc în vremea rece, care s'a prelungit neobișnuit de mult și care anume a așteptat astfel, până ne-am trezit din somn.

*

Bursa s'a prezentat în săptămâna trecută foarte slab. S'au înregistrat scăderi importante cu deosebire la Banca Națională, Reșița și Credit Minier.

Se discută foarte viu intervenția autorităților, cari văd în aceste scăderi manevre politice.

Se țin destul de bine: Clădirea Românească, Letea și S. T. B., cari toate sunt în pragul de noui emisiuni.

Rentele de stat relativ bine, scrisurile funciare au suferit însă apreciable scăderi.

Destinderea produsă în piața de devize a fost de scurtă durată. Abia trei patru zile a fost în stare piața să se aprovizioneze singură.

Banca Națională și a reluat rolul de îndestulitoare a celor flămânzi de devize străine.

București.

Remizier.

Impozite. Legea timbrelor.

Adaus la instrucțiuni în urma avizului Comisiunii centrale fiscale prevăzută de art. 84 l. u. e. d.

(Urmare).

Art. 30. — Adaus la paragraful 72, aliniatul ultim: La vânzarea unui teren de către proprietar cu un preț mai mare decât cel cu care a fost cumpărat, diferența de preț realizată de proprietar nu poate fi considerată ca un câștig derivat din fapta proprietarului, ci ca un rezultat al unor împrejurări independente de voința sa. Nu este deci locul a se face vreo impunere, indiferent dacă vânzarea terenului s'a făcut în total sau în loturi, deoarece în speță este vorba de o operațiune de natură civilă supusă taxei de înregistrare.

Dacă însă astfel de operațiuni se fac în mod obișnuit, acestea constituite operațiuni comerciale cari se impun după distincțiile legii.

Art. 30. — Adaus la paragraful 73, aliniatul a: Întreprinderile constituite în vederea editării și tipăririi unui ziar se consideră industriale dacă ziarul propriu zis este un produs al exploatării

unor instalațiuni industriale proprii ale întreprinderii.

Când însă o persoană sau o societate editează un ziar pe care îl tipărește la o altă întreprindere distinctă, face o operațiune comercială și nu industrială.

Art. 30. — Adaus la paragraful 73 ca aliniat ultim: Întreprinderile cari cumulează operațiuni comerciale cu operațiuni industriale se impun la impozitul elementar prevăzut de art. 30 cu cota de 10%, deoarece cota redusă de 8% se aplică numai pentru întreprinderile exclusiv industriale, iar cota impozitului elementar fiind unică, nu se poate scinda în vederea impunerii după natura operațiunilor unei întreprinderi.

Cum însă aceste întreprinderi pentru partea pur industrială au investițiuni în mașini cari se uzează și trebuiesc refăcute sau înlocuite, pe baza art. 3 al legii din 28 Martie 1926, relativă la modificarea unor dispozițiuni din legea contribuțiilor directe, ele vor putea crea fonduri de amortizare suplimentare în condițiile acestui articol, care nu face nici un fel de distincție în această privință. Aceste fonduri de amortizare suplimentare se vor face numai la valoarea investițiilor cu caracter strict industrial, iar nu și asupra acelor cari servesc comerțului propriu zis.

Întreprinderile industriale cari în mod incidental fac operațiuni comerciale ce intră în cadrul operațiunilor lor obișnuite se consideră cu ocazia impunerii elementare tot ca întreprinderi industriale impozabile cu cota de 8% plus adționalele.

Art. 30. — Adaus la paragraful 75 ca aliniat 8: Clădirile afectate industriilor și cari aparțin exploataților, în caz când exploatarea încetează și în fapt se constată că aceste imobile sunt special construite și instalate pentru fabrici și că prin nefuncționarea întreprinderii nu li-se poate da o altă întrebuințare, pu pot fi supuse impozitului pe clădiri.

Clădirile aflate în incinta unor astfel de fabrici, ocupate ca locuință de funcționarii și lucrătorii întreprinderii industriale cu titlu gratuit, în vederea unei eventuale reînțeleperii a activității, sunt deasemenea scutite de impozitul pe clădiri; dacă s'ar constata însă că aceste locuințe nu se dau gratuit, ele se vor impune conform normelor generale prevăzute de lege.

Art. 31. — Adaus la paragraful 79, aliniatul ultim: Venitul imobilelor construcții noi, scutite de impozitul pe clădiri, proprietatea societăților anonime, nu se scade din venitul comercial cu ocazia impunerii lor la comercial în baza legii pentru încurajarea construcțiilor, publicată în „Monitorul Oficial” Nr. 95 din 3 Maiu 1927, deoarece deși art. 1 al acestei legi acordă în genere

înlesniri în vederea încurajării construirii de locuințe, totuși prin art. 85 al aceleiași legi se precizează că aceste avantaje se acordă numai societăților anonime de construcțiuni, nu și societăților anonime în genere.

În lipsa unui text categoric al legii, nu se pot întinde aceste avantaje pe cale de analogie și altor societăți.

Art. 31. — Aduș la paragrafele 83 și 84, punctul g, ca aliniat ultim: Amortizarea investițiilor în sondele pentru captarea gazului metan se face în aceleași condițiuni ca și pentru sondele petrolifere.

Art. 31. — Aduș la paragrafele 83 și 84, punctul h: Limita superioară a cotei de amortizare pentru toate categoriile de industrii în vederea impunerii pe 1928 se fixează la 15%, adică la maximum prevăzut de art. 31, aliniatul 7, atât pentru instalațiunile mobiliare cât și pentru cele imobiliare.

Art. 31. — Aduș la paragraful 87 ca aliniat penultim: Impozitul plătit de întreprinderile comerciale și industriale asupra salariilor și gratificațiilor funcționarilor și lucrătorilor se consideră ca cheltuială și se scade din beneficiul impozabil, considerându-se ca un spor de salariu în sensul art. 31, aliniatul 3 și 4.

Fiind considerat ca spor de salariu, cu ocazia impunerii întreprinderii se va justifica plata impozitului pe salarii.

Art. 31. — Aduș la paragraful 87 ca aliniat ultim: Dobânzile percepute la impozitul comercial, conform art. 116 din lege, fiind un accesoriu pe lângă impozitele prevăzute de legea contribuțiilor directe și având caracter cominatoriu nu se pot considera ca o cheltuială și deci se adaugă la beneficiul impozabil la comercial.

Art. 32. — Aduș la paragraful 88 ca aliniat ultim: Fondul de rezervă creat de diferite întreprinderi industriale, în conformitate cu art. 43 din legea minelor, având o destinațiune specială ce se va fixa de Ministerul Industriei pe cale de regulament — care nu a fost încă întocmit — nu se poate scădea din beneficiu.

Când însă acest fond a fost distribuit integral sau parțial la lucrători și funcționari sub formă de gratificații sau participări la beneficiu, în condițiunile art. 31, aliniatul 3 și 4 din lege, și se justifică plata impozitului pe salarii, partea din acest fond distribuită sub această formă se poate considera ca cheltuială și deci se va putea scădea din beneficiu.

Art. 41. — Aduș la paragraful 107, aliniatul ultim: O societate anonimă formată prin fuziunea altor societăți anonime se impune pe primul an după fuzionare pe baza beneficiilor alese prin

bilanțurile precedente ale societăților din cari s'a format, fără ca societățile fuzionate să mai fie impuse separat asupra ultimului lor bilanț precedent fuzionării, conform art. 41, aliniatul ultim.

S'a luat această dispozițiune pe considerațiunea că fuzionarea nu schimbă întru nimic situația anterioară fuziunii, din moment ce, atât societatea veche, cât și cea nouă care ia naștere, continuă activitatea lor, societatea nouă fiind continuatoarea fiecăreia din societățile din cari s'a născut.

Dacă însă cu ocaziunea fuzionării se face o supraevaluare a activului, majorându-se pe această cale capitalul existent în bilanțuri înainte de fuziune, această sporire de capital nu se va ține în seamă la calculul rentabilității pentru stabilirea impozitului complementar, conform art. 42 din legea contribuțiilor directe.

Art. 42. — Aduș la paragraful 111, punctul 1, litera j: Primele de emisiune la acțiunile societăților anonime nu constituie un beneficiu și deci nu pot intra în venitul supus impozitului comercial sau industrial. Dacă aceste prime sunt afectate unui fond de rezervă special constituit prin bilanț și cum aceste prime sunt de fapt un plus de capital vărsat de acționari, fondul de rezervă astfel format se va adăuga la capital în vederea stabilirii impozitului complementar conform art. 42, independent de fondurile prevăzute de art. 32 din lege, deoarece denumirea de fond de rezervă din prime de emisiune nu-i ridică caracterul de capital, iar pe de altă parte el aparține societății. Adăugarea acestui fond de rezervă la capital se va face pro rata temporis, dacă s'a constituit în cursul anului, și cu începere din anul următor, dacă s'a constituit la finele anului.

Art. 42. — Aduș la paragraful 113 ca aliniat II: Dispozițiunea cuprinsă în art. 42, aliniatul penultim din legea contribuțiilor directe, în baza căruia cota la complementar pentru instituțiunile financiare create de Stat cu participarea lui progresivă la beneficii se stabilește ținându-se seama de partea ce revine Statului, conform convențiunii dintre ele și Stat, se aplică tuturor instituțiilor de orice natură create de Stat sub această formă, iar nu numai instituțiilor financiare propriu zise, cum ar fi băncile. A se face o asemenea distincție înseamnă a se crea o stare de inferioritate față de unele instituțiuni, ceea ce nu putea fi scopul urmărit de legiuitor.

La impunerea la complementar a acestor instituțiuni create de Stat cu participarea lui progresivă la beneficii, calculul rentabilității în vederea stabilirii impozitului complementar se va face numai pentru partea de beneficiu ce revine acționarilor particulari, raportată la partea de

capital efectiv vărsată de acești acționari; se va scădea deci atât partea de beneficiu cuvenită Statului cum și capitalul adus de Stat ca aport în aceste instituțiuni.

Noii hotărâri ale comisiei centrale a timbrului.

Cambitele și efectele de comerț, ca titluri autonome, independent de cauza pentru care sunt emise, fiind supuse taxei proporționale prevăzute de lege, nu vor fi apărute de plata impozitului în cazul în care ele sunt emise cu ocaziunea unui împrumut simplu sau pe gaj, pentru garantarea acestui împrumut.

CRONICĂ.

Necrolog. *Dominic Rațiu*, directorul Sucursalei băncii „Albina” Lugoj, în pensiuine; fost director la Banca Agrară, Cluj și în ultimii ani directorul soc. anon. „Banca Română” din Alba-Iulia, a încetat din viață, la 30 Aprilie a. e. în etate de 62 de ani.

Răposatul a fost unul din specialiștii noștri de frunte în chestiuni financiare și de contabilitate și a jucat un rol însemnat în viața noastră financiară-economică, mai ales în primii ani de după Unire.

A făcut parte din Consiliul de administrație și de censored a numeroase întreprinderi financiare și industriale din Ardeal.

Moartea l-a ajuns la Mediaș, unde a fost delegat, din partea guvernului, ca expert pentru examinarea gestiunii Societății de gaz metan și a soc. U. E. G.

A fost înmormântat la 2 crt. în Hunedoara.

*

Emisiunea a IX-a a băncii „Albina” Sibiu. După cum suntem informați, ultima urcare de capital a băncii „Albina”, Sibiu, dela Lei 50 mil. la Lei 100 mil. a avut un succes strălucit.

Conform datelor prelucrate până acum, din partea secțiunii de emisiune a băncii, s'a semnat și plătit până la termenele fixate peste 96% ale capitalului sporit, adică suma de peste Lei 48 milioane.

Rezultatul definitiv se va ști abia după intrarea și a subscripțiilor din America, pentru cari s'a fixat ca termen ultim ziua de 15 Maiu a. e.

*

Banca de Credit Român, importanta bancă din capitală, a decis în ultima sa adunare generală, dela 27 Aprilie a. e. urcarea capitalului dela Lei 200 mil. la Lei 400 mil. Se vor emite 400.000 acțiuni à Lei 500—, din cari 80.000 acțiuni se

vor atribui unui grup financiar străin, iar vechii acționari vor primi la 5 acțiuni vechi, 4 acțiuni noi, cu prețul de Lei 750— plus 5% interese dela 1 Ianuarie 1929, căci acțiunile vor beneficia de dividendul anului 1929. Se va mai plăti și o taxă de emisiune de Lei 25 de acțiune.

*

Un canal navigabil București—Dunăre este proiectat a se construi. Lucrările vor începe — precum anunță ziarul „Argus” — deja în a. e. și vor trebui terminate în 4 ani. Lungimea canalului va de 78 kilometri și reclamează o investițiune de rotund 2 miliarde Lei.

Pentru canalul propriu zis și portul București va trebui un miliard Lei și alt miliard pentru electrificarea liniei ferate București—Brașov, care va fi alimentată de uzinele canalului.

Canalul se va construi, fără împovărarea statului, de un consorțiu de societăți din străinătate, care va primi concesiunea pe 40 de ani, după care întregul canal și toate uzinele hidro-electrice vor trece în proprietatea statului.

*

Un faliment uriaș. Cunoscuta casă de comerț *Luca P. Niculescu*, București, a cerut moratoriu.

Activele firmei sunt Lei 595 mil. rotund, iar pasivele Lei 490 mil. Interesate sunt, pe lângă Banca Națională, aproape toate băncile mari din capitală.

*

Comisiunea Specială Economică desființată. Comisiunea de mai sus a Ministerului industriei și comerțului, înființată în 1922 a fost desființată în ședința Consiliului de miniștri dela 18 Aprilie a. e.

Atribuțiunile comisiei speciale economice se vor exercita pe viitor de Ministerul industriei și comerțului, direcțiunea generală a comerțului.

*

Consiliul superior al administrării întreprinderilor publice. „Monitorul Oficial” din 29 Aprilie crt. publică decretul prin care au fost confirmați dnii: ea membrii în Consiliul superior al administrării întreprinderilor și avuțiilor publice; N. Bălănesiu, membru în comitetul executiv al Băncii Naționale, desemnat de consiliul de administrație al acestei Bănci; M. Manoilescu, delegat al Asociațiunii Băncilor Române, pe care-l propunem din lista de 3 stabilită de consiliul de administrație al acestei Asociații; C. R. Mircea, delegat al Uniunii Camerelor de comerț și industrie; V. Moldovan, delegat al Camerelor de agricultură; C. Opran, administratorul Casei pădurilor; Gr. Mladenatz, secretar general al Oficiului Național al Cooperăției Române; inginer I.

Vidrașeu, administratorul pescărilor Statului; D. Dobrescu, președintele Uniunii orașelor: Dr. Gr. Antipa, Dr. Ernest Ene, Dr. H. Maniu și Victor Slăvescu, ca specialiști în chestiunile financiare și economice; M. Ghelmegeanu și Lucian Borcea, ca juriconsulți; ingineri: C. Hoisescu, D. Leonida, I. Ionescu, St. Didrighin, Dr. M. Drăcea și Gh. Nicolau, ca ingineri.

*

Reorganizarea administrației Căilor ferate de stat. Conform noului proiect de lege, terminat zilele trecute, Căile ferate de stat vor avea cea mai completă autonomie, care se va exercita prin Consiliul de administrație, prin Directoriul C. F. și prin Directorul general. Acesta din urmă are conducerea tehnică, comercială și industrială a căilor ferate. Tot lui îi revine inițiativa pentru dezvoltarea și perfecționarea tehnică a acestei importante instituțiuni.

Din punct de vedere financiar Căile ferate de stat vor fi organizate exclusiv pe baze pur economice.

Biletele de liber parcurs se vor desființa complet. Chiar și autoritățile își vor plăti călătoriile.

Pentru stimularea funcționarilor aceștia vor participa la $\frac{1}{4}$ a beneficiilor anuale realizate. Plusul beneficiului revine fiscului.

*

Schimbarea bancnotelor rupte. Banca Națională a României a atras atențiunea publicului să nu mai primească și să țină bancnote rupte, ci să le prezinte pentru schimbare la Sucursalele Băncii Naționale în provincie și la institutul central în București.

Bancnotele rupte se vor prezenta la Bancă în starea ruptă în care se găsesse.

Dacă la o bancnotă lipsește numai o parte mică, până la $\frac{1}{4}$ a ei, ea se consideră ca o bancnotă întregă. Valoarea jumătăților de bancnote din o bucată, este jumătate din valoarea inițială și trebuie lipită fiecare parte detașată, separat pe o hârtie, indicând adresa posesorului.

Bancnote rupte în mai mult decât în două părți, încă primesc sucursalele Băncii Naționale spre schimbare, dar plătesc pentru ele valoarea întregă numai, dacă se poate constata că toate părțilele rupte provin de la una și aceeași bancnotă.

Dacă se prezintă bancnote, compuse din mai multe părți rupte și lipite, la cari este dubiu dacă părțile componente, de fapt, au aparținut original uneia și aceleiași bancnote, atunci acelea se trimit pentru verificare la București, de unde răspunsul sosește, de regulă, în 3—4 săptămâni.

Dividendele

ce plătesc băncile pe anul 1928.

„Albina“ Sibiu	24 ⁰ / ₁₀	Lei 120—	net
„Ardeleana“ Orăștie	20 ⁰ / ₁₀	„ 100—	„
„Armonia“ Cincul-Mare	20 ⁰ / ₁₀	„ 100—	„
„Auraria“ Abrud	30 ⁰ / ₁₀	„ 30—	„
„Banca Agrară“ Cluj	8 ⁵ / ₁₀	„ 85—	„
„Banca Aurora“ Năsăud	22 ⁰ / ₁₀	„ 22—	„
„Banca Carpaților“ București	10 ⁰ / ₁₀	„ 50 ³⁰	„
„Banca Centrală“ Cluj	12 ⁰ / ₁₀	„ 25 ⁵⁰	„
„Banca Națională a României“ București	75 ⁰ / ₁₀	„ 375—	„
„Banca Românească“	16 ⁹ / ₁₀	„ 84 ⁵⁰	„
„Banca Românească din Valea Someșului S. A. Dej.	14 ⁰ / ₁₀	„ 70—	„
„Bea Poporală“ Caransebeș	20 ⁰ / ₁₀	„ 85—	„
„Banca Poporală“ Dej	14 ⁸ / ₁₀	„ 37—	„
„Boeșana“ Boeșa Montană	17 ⁰ / ₁₀	„ 170—	„
„Câmpiana“ Mociu	22 ⁰ / ₁₀	„ 44—	„
„Codreana“ Băsești	10 ⁰ / ₁₀	„ 5—	„
„Cordiana“ Fofeldea	40 ⁰ / ₁₀	„ 40—	„
„Corvineana“ Hunedoara	20 ⁰ / ₁₀	„ 83 ⁵⁰	„
„Crișiana“ Brad	20 ⁰ / ₁₀	„ 100—	„
„Dacia Traiană“ Sibiu	16 ⁰ / ₁₀	„ 32—	„
„Decebal“ Deva	20 ⁰ / ₁₀	„ 10—	„
„Economia“ Cohalm	12 ⁰ / ₁₀	„ 51—	„
„Economul“ Cluj	17 ⁰ / ₁₀	„ 17—	„
„Furnica“ Făgăraș	18 ⁰ / ₁₀	„ 90—	„
„Goronul“ Aiud	18 ⁰ / ₁₀	„ 36—	„
„Grănițerul“ Dobra	16 ⁰ / ₁₀	„ 8—	„
„Maramurășana“ Sighet	20 ⁰ / ₁₀	„ 83—	„
„Mărgineana“ Poiana	30 ⁰ / ₁₀	„ 60—	„
„Minerva“ Beclean	18 ⁰ / ₁₀	„ 90—	„
„Mureșiana“ Reghin	16 ⁰ / ₁₀	„ 16—	„
„Nădlăcana“ Nădlac	11 ⁹⁰ / ₁₀	„ 59 ⁵⁰	„
„Olteana“ Diștea de jos	16 ⁰ / ₁₀	„ 80—	„
„Oravițana“ Oravița	10 ⁵ / ₁₀	„ 51—	„
„Patria“ Blaj	10 ⁰ / ₁₀	„ 50—	„
„Poporul“ Săliște	22 ⁰ / ₁₀	„ 22—	„
„Porumbăceana“ Porumbacu de jos	20 ⁰ / ₁₀	„ 40—	„
„Prima Ardeleană“ Cluj	12 ⁰ / ₁₀	„ 60—	„
„Progresul“ Ilia	14 ⁰ / ₁₀	„ 7—	„
„Sălăgeana“ Jibou	12 ⁰ / ₁₀	„ 60—	„
„Sătmăreana“ Seini	12 ⁰ / ₁₀	„ 12—	„
„Sebeșana“ Caransebeș	12 ⁰ / ₁₀	„ 12—	„
„Sebeșana“ Sebeș-Alba	20 ⁰ / ₁₀	„ 100—	„
„Sentinela“ Novo-Selo	20 ⁰ / ₁₀	dinari 10—	„
„Șercațana“ Șercaia	20 ⁰ / ₁₀	Lei 20—	„
„Silvania“ Șimleul-Silvaniei	14 ⁷⁴ / ₁₀	„ 73 ⁸⁰	„
„Someșana“ Dej	10 ⁰ / ₁₀	„ 20—	„
„Vatra“ Cluj	12 ⁰ / ₁₀	„ 24—	„
„Viitorul“ Ocna-Sibiului	20 ⁰ / ₁₀	„ 10—	„
„Vlădeasa“ Huedin	20 ⁰ / ₁₀	„ 40—	„
„Voileana“ Voila	10 ⁰ / ₁₀	„ 50—	„
„Vulturul“ Tășnad	12 ⁰ / ₁₀	„ 60—	„

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 13
Aprilie 1929, a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur în țară și străinătate	8.626,884.583
Devize	3.727,913.868
Monetă divizionară	3,299.621
Portofoliul comercial	8.513,829.478
Imprumuturi pe efecte publice, warante etc.	961,518.543
Datoria Statului	4.000,000.000
Avansuri temporare Tezaurului	2.000,000.000
Efecte publice	580,574.402
Fonduri de pensuni și asistență pentru personal	101,078.127
Imobile	349,999.675
Mobilier și mașini de imprimerie	58,067.308
Cheltuieli de administrație	109,665.231
Efecte și avansuri rambursat prin Stat	4.179,625.000
Argint—Lingouri și monete	6,281.253
Conturi diverse	1.323,447.239
Aur la Moscva	
Totalul activelor	34.542,184.328

Pasiv	Lei
Capital	600,000.000
Fonduri de rezervă diverse	682,229.928
Bilete B. N. R. în circulațiune	20.741,837.507
Conturi curente și recepise la vedere	9.980,780.208
Dobânzi și beneficii diverse	126,115.736
Conturi diverse	2.411,220.949
	34.542,184.328

Raportul între stocul de aur și angajamente 28.08%
Raportul între stocul total și angajamente 38.44%

Taxa: { Scont 6%
Dobânda 7%

Cursul Valorilor la București

la 2 Mai 1929.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	85—95
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	70—80
Scris Rurale	5	54 ¹ / ₂ —54 ³ / ₄
Scris Urb. București	5	55—55 ¹ / ₂
Scris Urb. Iași	5	54—54 ¹ / ₂
Comuna București	4	60—65
Comuna București	5% ₀	70—75
Imprumutul Național 1916	5	69 ¹ / ₄ —69 ¹ / ₂
Imprumutul Unirii 1919	—	62 ¹ / ₄ —62 ¹ / ₂
Imprumutul Refacerii 1920	5	60 ¹ / ₂ —60 ³ / ₄
Renta împrumutării	5	60 ¹ / ₂ —60 ³ / ₄
" 1903 original	5% ₀	80—90
" 1903 duplicate	5% ₀	60—70

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	11750—11800
Marmorosch Blank & Cie ex. cup.	500	1260—1270
Românească	500	980—1000
" pui	500	890—900
De Scont ex. cup.	500	380—385
Comerc. Română ex. cup.	500	900—910
Credit Român	500	1250—1260
Generală ex. cup.	500	700—710
Viticola ex. cup.	500	375—380
Comerț Craiova opt.	500	890—900
Com. Ital. și Rom.	500	740—750
Albina Sibiu ex. cup.	500	1250—1300
Carpaților	500	475—500
Franco-Română	500	400—405

ASIGURĂRI

Dacia-România	2000	7400—7450
Națională	500	1330—1350
Generală	500	2900—3000
Agricola	500	1175—1200
Steaua României	500	980—1000
Prevederea	200	470—480
Soc. Urania	1000	2300—2400

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1480—1500
Astra Română	500	2580—2600
Speranța opt.	500	1250—1275
Speranța pui	500	740—750
Petrol Blok	500	290—295
Petrolul Rom. opt.	500	700—710
Petrolul Rom. (pui)	500	400—425
I. R. D. P. opt.	500	495—500
Concordia	250	1425—1450
Creditul Minier opt.	500	840—850

DIFERITE SOCIETĂȚI

Reșița	500	830—835
C. Tramv. Buc.	500	1000—1010
Govora-Călimănești purtător	200	240—250
Govora-Călimănești nom.	200	230—235
Cartea Românească	500	390—400
Creditul Technic purt.	500	465—475
Creditul Technic nom.	500	515—520
Letea opt. ex. cup.	500	1040—1050
Clădirea Românească	500	990—1000
Mica ex. cup.	500	700—710
Carpațina	500	1300—1350
Credit Industrial ex. cup.	1000	840—850

MONEDE EFECTIVE

Dolari	167.20—167.75
Sterline	815—818—
Lirete	8.80—8.90
Cor. cehe	4.90—4.97
Franci francezi	6.60—6.65
Franci belgieni	23.30—23.50
Franci elvețieni	32.25—32.50
Mărci germane	39.75—40—
Zloți	18.70—19—
Șilingi austr.	23.70—23.90
Pengő	29.25—29.50
Dinari	2.95—3—
Leva	1.20—1.22
Drachme	2.15—2.18
Lire otomane	82—84—
Napoleon	650—655—